

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๒/๒๕๔๘

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๘

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง เทศบาลนครนครราชสีมา มีสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา ที่ได้รับการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ จำนวน ๒๔ ราย โดยนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครราชสีมาตามประกาศเทศบาลนครราชสีมา ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๘) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ กำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลนครมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบ โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ทำให้กรณีการเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครราชสีมาต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ กรณีพ้นจากตำแหน่งต้องยื่นบัญชีฯ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๓ (วาระ ๔ ปี) และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๔ แต่เนื่องจากวันที่ยื่นกรณีเข้ารับตำแหน่งนั้นราชกิจจานุเบกษาเพิ่งจะมีผลใช้บังคับ ในระยะเวลาคาบเกี่ยวกับวันพ้นจากตำแหน่ง จึงให้ผู้ยื่นยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งเป็นบัญชีเดียวกัน โดยอนุโลม

นายสิทธิพล หรือสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับ และพ้นจากตำแหน่ง (บัญชีเดียวกัน) ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ถูกต้องครบถ้วนโดยมิได้แนบ เอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนา แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา และไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้พยายามติดต่อนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ที่บ้านพักอาศัยแต่ไม่สามารถ ติดต่อได้ และได้สอบถามคำพยานที่เป็นญาติของนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ได้ความว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ไม่ได้อาศัยอยู่ในบ้านพักที่นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ได้กรอกในช่องที่อยู่ปัจจุบันของ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และไม่ได้พำนักในประเทศไทย ตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เนื่องจากนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ได้ไปช่วยมารดาเปิดกิจการร้านอาหารไทยที่เมืองโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

ต่อมานายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ได้มีหนังสือจากเมืองโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ ถึงพันโท กมล ประจวบเหมาะ กรรมการ ป.ป.ช. เพื่อชี้แจงกรณีไม่ส่งสำเนา เอกสารประกอบการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับและพ้นจากตำแหน่งสมาชิก สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ โดยนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ได้ชี้แจงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภามหาวิทยาลัย ราชภัฏวชิรเวศน์ ดังนี้

๑. รายการเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ แสดงไว้ ๑ บัญชี จำนวนเงิน ๓๖๐.๒๖ บาท ชี้แจงว่า มีเงินฝากในบัญชีไม่ถึง ๕๐๐ บาท (ไม่ระบุเลขที่บัญชี สาขาและชื่อธนาคาร)

๒. รายการยานพาหนะ แสดงไว้ ๑ คัน มูลค่า ๑๘๐,๐๐๐ บาท ชี้แจงว่า บริษัทเงินทุนได้ ยึดคืนไปแล้ว (ไม่ระบุทะเบียนรถยนต์ บริษัทเงินทุนที่ทำสัญญาเช่าซื้อหรือยืมรถยนต์)

๓. รายการหนี้สินอื่น แสดงไว้ จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ชี้แจงว่า มีหนี้เงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ธนาคารศรีนคร (ไม่ระบุเลขที่บัญชีและสาขา) ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาท อยู่ในระหว่าง ถูกดำเนินการฟ้องร้องคดี หนี้สินค่าวัสดุก่อสร้างบ้าน (ให้มารดา) กับร้านยูจีน ประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาท ร้านคอนกรีตอำเภอโชคชัย ๘๐,๐๐๐ บาทเศษ ร้านเพื่อนรุ่นพี่ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาทเศษ และเป็น หนี้เพื่อน ๓๐,๐๐๐ บาทเศษ

ส่วนเอกสารประกอบ นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ มิได้แนบมา โดยให้ถือเอาหนังสือชี้แจงฉบับดังกล่าวนี้เป็นข้อมูลยืนยันความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๗ มีมติว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ สมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับและพ้นจากตำแหน่ง แต่มิได้ยื่นเอกสารประกอบที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งมิได้แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ และไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบในกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด แม้สำนักงาน ป.ป.ช. จะได้มีหนังสือแจ้งให้นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ทราบถึงหน้าที่ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว และให้ชี้แจงเหตุผลที่ยังมิได้ยื่นเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับและพ้นจากตำแหน่ง รวม ๕ ครั้ง แต่นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ก็มิได้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นเอกสารประกอบ และไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินหรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องครบถ้วน จึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีมติให้รับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาและวินิจฉัย และส่งสำเนาคำร้องให้นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ผู้ถูกร้อง ยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ

นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ส่งหนังสือลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา และการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา จนครบวาระ ๔ ปี และลงสมัครต่ออีกสมัยหนึ่ง แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง และชี้แจงข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ได้อ่านบันทึกรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วมีความรู้สึกที่ นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ เป็นคนโกงบ้านกินเมือง เป็นพวกคอรัปชั่น ตั้งใจปกปิดทรัพย์สินที่โกงกินมา ไม่เข้าใจในเหตุผลของ ป.ป.ช. บอกว่าไม่ยื่น แต่พอ

ยื่นก็บอกเอกสารไม่ถูกต้องครบถ้วน ทำไมไม่ไปสอบเจ้าหน้าที่ของนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ บ้าง และนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ไม่มีเอกสารอะไรนอกจากเอกสารชีวิต จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพร้อมน้อมรับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำชี้แจงของนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ผู้ถูกร้อง มีเพียงพอในการพิจารณาวินิจฉัย โดยมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๕๕ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๓๓ “การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

พิจารณาแล้วเห็นว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง ระหว่างวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๔ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ซึ่งประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับและพ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ไม่ได้ยื่นเอกสารประกอบที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งมิได้แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา และไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปีต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบกับนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ มิได้โต้แย้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพร้อมน้อมรับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้อง ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับและพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่มีเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑

และมาตรา ๒๕๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ รวมทั้งผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย จึงต้องถือว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา และกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมามาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ